

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Selontekoluonnos käsittää paljon hyviä asioita Suomen maaseutualueisiin liittyen. Selontekoluonnoksessa käsitellään paljon yksittäisiä, ja tärkeitäkin, asioita, mutta olisi hyvä tarkastella vielä kokonaisvaltaisemmin maaseutualueita. Maaseutualueisiin vaikuttaa tai tulee vaikuttamaan monia asioita melko isostikin. Esimerkiksi STEAn ja muiden yhdistysavustusten leikkaukset ja hyvinvointialueiden rahan puutteen vuoksi toteuttamat palveluverkon supistukset. Lisäksi viime aikoina esillä ollut Leaderiin ja muun maaseuturahaston osalta vähenevät rahavarat tuntuvat selkeällä uhkakuvalta maaseutualueita kohtaan. Mielestämme tämä on sen verran iso asia, joka tulisi ottaa selonteossa vahvasti esille. Nykyinenkin Leader-toiminnan rahoitus on melko niukkaa. Tämän rahoituksen supistamisen kärsijöinä ovat kylät, yhdistykset ja mikroyritykset.

Tällä hetkellä vallitsee myös monia muita erityisesti maaseutualueiden tulevaisuuteen vaikuttavia asioita, joita ei mainita lainkaan selonteossa. Esimerkkinä tällaisista pitkään jatkunut alhainen syntyvyys, vastakkainasetteluja sisältävä metsäkeskustelu tai tapahtuvan työpaikkakehityksen vaikutukset naisten ja miesten työllisyyteen sekä sen seurannaisvaikutukset maaseudulle.

Tilannekuvaa tarkasteltaessa on kaksi tärkeää asiaa: pitäisi tietää missä ollaan ja tämän lisäksi pitäisi tietää minne mennään. Iso asia, jota selonteosta jäimme kaipaamaan on visio siitä minne maaseutualueet ovat tällä hetkellä menossa. Tulevaisuuden vision tarkastelu on selonteossa käsitelty melko ohuesti.

Erilaisten maaseutualueiden tilanne ja kehitysnäkymät erilaistuvat yhä enemmän. On eri asia missä maantieteellisesti sijaitaan (esim. Itä-Suomi tai Pirkanmaan alue). Mielestämme tätä tarkastelunäkökulmaa pitäisi olla enemmän mukana selonteossa. Lisäksi maaseutuvaikutusten

arviointi jää selonteossa vain maininnan varaan. Myös eri päätösten yhteisvaikutus olisi tärkeä näkökulma ottaa huomioon. Jos esimerkiksi tarkastelee yhdessä hyvinvointialueiden palveluverkon supistuksia ja kohta voimaan tulevaa 65 vuotta täyttäneiden mahdollisuutta käyttää julkisen puolen hinnoilla yksityisen puolen yleislääkäreiden palveluja, niin vaikutukset ovat hyvin erilaiset riippuen alueesta. Osalla paikkakunnista (esimerkiksi isojen kaupunkien läheisyydessä) palvelut paranevat, mutta pienestä syrjäisestä kunnasta saattaa kadota ainoa terveystalve. Päätöstä tehtäessä olisi pitänyt tehdä myös maaseutualueiden vaikutusten arviointi.

Selonteossa olisi hyvä olla mukana myös konkreettisia toimenpiteitä. Moneen aika isoon kehittämistarpeeseen tarjotaan vain suosituksia, ja edellämainitut pari isoa asiaa (hyvinvointialueiden rahoitus & yhdistysavustusten pieneneminen) eivät saa edes niitä. Ja entä miten viedään eteenpäin monirahastoisuutta Leader-toimintaan, jota rahoituspohjaa Suomi ei ole ottanut käyttöön. Tulevan EU:n ohjelmakauden valmistelusta tiedetään jo jotain, joten sen vaikutuksia Leaderiin ja muuhun maaseuturahastotoimintaan tulisi myös selonteossa nostaa esille.

Tiivistetysti maaseutuvaikutusten arviointia olisi tärkeä tehdä päätöksenteossa sekä maaseudun huomioimista eri politiikan aloilla.

Tulevaisuudessa tulee varmistaa mahdollisuudet hyvään arkeen, niin asumisen kuin elinkeinotoiminnan myötä eri puolilla Suomea eri ikäluokat huomioiden. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa ja tämän sektorin toimintaedellysten turvaaminen, tai vähimmillään mahdollistaminen on tärkeää. Maaseutualueet ovat tärkeitä huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden näkökulmasta kaikkialla Suomessa.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosituksien numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Matintupa Annele
Lempäälän kylät ry